

ГІАЛГІАЙ РЕСПУБЛИКА

ЗАКОН

ГІалгІай Республіке гражданашта патриотически кхетам балара къабстача дешай хьакъехьа

**ТІайцад
ГІалгІай Республіка
Халкъа Гуллама**

2019 шера 1 июле

Статья 1. Укх Законо бокъон боараме дІа-хьа нийсдара предмет

Укх Законо белгалду патриотически кхетам балара декхараш, принципаш, дешаш а кертера наькъаш а ГІалгІай Республіка паччахьалкхен политикалоархІаме а ца хилча даргдоаца а куц санна ГІалгІай Республіке бахача Российске Федераци гражданашта патриотически кхетам балара бокъони вІаштІехьдаккхарей кІийленаш дІаоттаю.

Статья 2. Патриотически кхетам балара даькъе йола юкъ-моттигаш бокъон боараме дІа-хьа нийсьяр

Патриотически даькъе йола юкъ-моттигаш, бокъон боараме дІа-хьа нийсью Российски Федераци Конституцецо, «ТІема декхарехи тІема службахи долча» 1998 шера 28 мартерча №53-ФЗ йолча Федеральни законо, «Российски Федераци «ТІема сийлен город» сийлен цІерах долча» 2006 шера 9 маерча №68-ФЗ Федеральни законо, «Россе тІема сийлен деноехи дагалецама хан-йовкъехи долча» 1995 шера 13 мартерча №32-ФЗ йолча Федеральни законо, «Даьхе лораеш байнараш дагакхабар оттадарах долча» 1993 шера 14 январера №4292-1 йолча Федеральни законо, «Сийлахьа Даьмахка 1941-1945 шерашка тІем тІа советски хьалкъо костало яккхар дагакхабар оттадарах долча» 1995 шера 19 маерча №90-3 йолча

Федерални закон, Российски Федерацие кхийолча боарама бокьон акташа, иштта ГалгIай Республика Конституцено, «ГалгIай Республика паччахьалкхен совIатех долча» 1997 шера 10 декабрерча №18-РЗ йолча ГалгIай Республика закон, «кагирхои бераш юкъяра объединенеш хьаллацарах долча» 1997 шера 12 октябрерча №15-РЗ йолча ГалгIай Республика закон, ГалгIай Республика кхийолча боарама бокьон акташа.

Статья 3. Укх Законе пайда эца, керттера кхетамаш

Укз Закона декхарашта пайда эц Юбелгалдаьча кхетамех:

патриотически кхетам балар – ГалгIай Республика паччахьалкхен Iаьдала органаша, ГалгIай Республика муниципальни образованеша хадданза, гражданий лакха патриотически кхетам совбаккхара, Даьхенна тешаме хилара, Даьхе лораяра граждански декхар а конституционни декхар а кхоачашдара кийча хиларца бувзам болча декхарашта тIаберзабаь кьахьегам;

Тема-патриотически кхетам балар – патриотически кхетам балара цхьа дакъя, гражданах тема служба, паччахьалкхен служба, бокьолораярца бувзам болча служба кийча хилар совдаккхарца дувзаденна, цунца бувзам бола прикладной ха дезараш, кхетаде дезараш Iомадар;

патриотически кхетам балара система – патриотически кхетам балара объектий, субъектий, патриотически кхетам балара средстваши белгалонаши, патриотически кхетам балара бокьон база вIашаIтеха куцаш, иштта патриотически кхетам балара декхарашта дIахьош йола мероприятеш;

патриотически кхетам балар хьаллацар – ГалгIай Республика паччахьалкхен Iаьдала органаша а ГалгIай Республика муниципальни образованей моттигерча шедоалдара органаша а патриотически кхетам балар кхоачашдара тIадерзадаь экономически, вIаштIехьдаккхара, бокьон кхоачашде дезараш.

Статья 4. ГалгIай Республике патриотически кхетам балара керттера принципаш, декхараш а динза даргдоацараш а

1. ГалгIай Республика доазон тIа кхетам балара кIийле хинна латт Юбелгалгьяь принципаш:

- 1) законность;
- 2) личнота, юкъярлен а паччахьалкхен а лоIамий баланс лораяр;
- 3) динза дарг ца хилар;
- 4) планови, системни, хадданза хилар;
- 5) гуш-хозаш хилар;
- 6) патриотически кхетам балара субъекташа цхьана кьахьегар.

2. Патриотически кхетам балар кхоачашду декхарашта:

1) гражданский профессиональный лоархаме говзала совьяхар а ж юьарлен вахаре хьинаре гучаяхара кийча хилар;

2) гражданский ГалгАй Республика дегАйооалаяра лоАм совбаккхар;

3) гражданский шоай личность дегАйооалаяра а Даьхенна амал дар ца хилча йиш йоацалга кхетадайттар.

3. Патриотически кхетам балара керттера декхараш да:

1) юьарлен сакхетаме патриотически уйлаш, тешамаш совдахар а дАчАоагАдар а, дукха кьамаш дахача Россе, ГалгАй Республика исторе, культура а российский халкьа Аадатий а лерхАм бар, паччахьалкхен служба лоархам совбаккхар;

2) гражданащ Даьмехка тешаме, Даьхенна амал дара кийча хилара граждански, профессиональный а тАема а декхар, даржа декхараш кхоачашдара, гражданащта тАема даькье ха дезараш, говзалащ, эшараш Аалашде ховргдолча куцашта Аалашо яра, оттаме хьалаш хилийтара патриотически кхетам балара овсаре система вАашагАйоаллар;

3) гражданащта Российски Федерацие Паччахьалкхен байракх, Российски Федерацие Паччахьалкхен герб а, Паччахьалкхен гимн а, ГалгАй Республика Паччахьалкхен байракх, ГалгАй Республика Паччахьалкхен герб а ГалгАй Республика Паччахьалкхен гимн а, тАема символика а тАема реликвеш а лархАар дезадалийттар;

4) дуккханешка хоам бара средстваша патриотически кхетам балара кьахьегам совбаккхара хьалаш Аалашдар, юьарлен вахарах хиннараш дозыйтача хана, низ бара, тАема истори харцдеш а тувладеш а йола дуккханешка культура кхайкаеш хоам бар ца хилийттар;

5) гражданащта Российски Федерацие Конституцен законнаста, юьарлен вахара боарамаш лархАара даькье кхетам балар, конституционни бокьонащ кхоачашьяра хьалаш Аалашдар;

6) политически а дина а экстремизм гучаяккхара духьале яра хьалаш оттадар.

Статья 5. ГалгАй Республика патриотически кхетам балара объекташи субъекташи

1. Патриотизма кхетам хьахул, патриотически кхетам балара объекташеи субъекташеи айхха цхьана кьахьегарца.

2. Патриотически кхетам балара объектащ, ГалгАй Республика баха Российски Федерацие гражданащ ба.

3. Патриотически кхетам балара субъектащ я:

1) ГалгАй Республика паччахьалкхен Ааьдала органаш а цар ведомства кАала йола организацеш а;

2) ГалгАй Республика муниципальни образованей моттигерча шедоалдара органаш;

3) массе тайпара вАашагАтохара - бокьон а кепе йола дешареи Илмани организацеш;

- 4) культура, искусстваи кинематографей учрежденеш;
- 5) ветераний организацеш а кхыйола юкъярлен объединенеш а;
- 6) дуккханешка хоам бара средстваш;
- 7) Российски Федерацие гражданаш, цар патриотизм а гражданский служебний декхарашта тешаме хиларца, диканна хъаэца тоам бола масал хиннараш.

4. укх статьяй 3 дакъе белгалъяьча патриотически кхетам балара субъекташа кхоачашду лаьрххIа дола декхараш, патриотически кхетам балара объектий хъакъехъа цхъана къахъегарцей патриотически кхетам балара цаI йолча паччахьалкхен политика кIийлен тIа.

Статья 6. ГIалгIай Республике патриотически кхетам балара система

1. ГIалгIай Республике патриотически кхетам балара цаI йола паччахьалкхен политика кхоачашъю, патриотически кхетам балара системе гIола.

2. ГIалгIай Республике патриотически кхетам балара система тIаерзаяь я:

- 1) гражданий декхаре хьинаре граждански позици Iалашъе;
- 2) гражданаш паччахьалкхен юкъяра декхараш кхоачашдеча юкьеозара новкъостал дар;
- 3) Российски Федерацие гражданий аргIа йола къаман лоIамаш, ГIалгIай Республика лоIамаш дегIадоаладара хъалаш Iалашдар;
- 4) кагирхой, кхыдолча ноахалий викалий вахара поалхам а царна ховш дараш а граждански декхара куцаца хотта а денна, Даьхен кхелаца бувзама хилара къахъегара Iалашо а еш, хIаране ший лоIамаш – юкъярлен декхарашца дувзар.

Статья 7. Патриотически кхетам балара координационни совет

Патриотически кхетам балара субъектий къахъегама координаци яра декхарашта, ГIалгIай Республика Мехкдас, ГIалгIай Республике патриотически кхетам балара координационни совет вIашагIъйоллар могаду.

Статья 8. Патриотически кхетам балара ГIалгIай Республика паччахьалкхен программаш

ГIалгIай Республике патриотически кхетам балара дакъе, паччахьалкхен политика кхоачашъяра тешам балара декхарашта бокъонаш, социально-экономически а вIаштIехъдаккхара а хъалаш оттадара, ГIалгIай Республика паччахьалкхен политика кхыча наькъашца комплексни а барта йихъа хилийтара оттаяьча аргIанца нийса тIаэц, патриотически кхетам

балара дакъе мероприятеш белгалю ГалгIай Республика паччахьалкхен программаш йола.

Статья 9. ГалгIай Республике патриотически дакъе болча къахьегегама накъаш

Патриотически кхетам балара субъекташа, шоай компетенце боараме къахьег ГалгIай Республике патриотически кхетам балара дакъе Iобелгалдаьча кертерча накъех:

патриотически кхетам балара дакъе боарама бокъон дIа-хьа нийсдар;
патриотически кхетам балара система балха кхоачо яра Iилмани методически Iалашо яр;

законодательство а правоприменительни практика а йовзийтара тIаерзаяь мероприятеш дIаяхьар;

эрсий метта а гIалгIай метта а лоарIам совбаккхара тIаерзаяь мероприятеш дIаяхьар;

даккха эхь-эздел дола, сакхетам лакха бола, хьинаре граждански позици йола личность кхевара социальни, бокъон, вIаштIехьдаккхара хьалаш оттадар, иштта бераш, кагирхой Даьхен Iадатий исторе лерхIам бара маьхалаш а эздеда боарамаш а довза, леладе тIахьехар;

патриотически кхетам балара чулоацам совбаккхар, цу юкъе культурно-исторически сакхетама, эхь-эздеда накъаш доладеш, вай заман социально-гуманитарни Iилмай дакъе даьхача толамий кIийлен тIа;

патриотически кхетам балара дакъе гражданашта юкъарлен лоархIаме хетараш кхоачашдар;

Россе тIема сийлен деношца, Россе а ГалгIай Республика а дагалецама деношца, Даьймохк лорабечун Денна хетадаь цIай шатIлакаш, деноши беттаргаши дездарца ювзаенна мероприятеш вIашагIтохар а дIаяхьар а;

Даьймохк лораберий майрал, къонахчал, денал довзийташ пропаганда яр, къаман исторех лерхIам бе, мехках дозал-доккхал дар дакъе кхетам луш, ше хьа мел дечох бехктокхам кхетабара лоархIам бовзийтваш;

ноахалаш исторически кердадалар лорадар, меттаоттадар, боккхагIчар лерхIам бар;

патриотически кхетам балара дакъе мониторинг яр, патриотически кхетам балара дукхагIа овсарех йолча программой данной банк оттаяр, хьалхален поалхам, кхетам балара практике юкъейоалаяр;

патриотизма сакхетам совбаккхара новкъостал ду литература кепатохар а дIа-хьа доаржадар а вIаштIехьдаккхар;

дуккханешка хоам бара средствашка гIолла патриотически а бокъон а тематиках теле-радиопередачаш яр;

патриотически дакъе йола фестивалаши конкурсаши дIаяхьар вIаштIехьдаккхари дIаяхьари;

кхыча сагаца лерхIаме а дикача дагара хилар, цунна хетар, денен сакхетам, культура, мотт, ди лархIар, истори, культура, ди, Iадаташ, метташ, маьхалаш лархIар совдаккхар;

бераши кагирхой патриотически кхетам луш, цу даькъе тIема-патриотически, сакхетама – эхь – эздеда боараме толамаш дахарах гранташ ялар оттадар;

памятникаш, обелискаш, стелаш, кхыйола мемориальни гIишлош, объекташ оттаяри цига лостам бари, Россе тIема сийлен денош дагакхабара гойтамаш вIаштIехьадахар;

федеральни законодательствос а ГIалгIай Республика законодательствос а белгалдаь кхыдола къахьегаме наькъаш.

Статья 10. ГIалгIай Республика паччахьалкхен Iаьдала организаций патриотически кхетам балара даькъе йола полномочеш

ГIалгIай Республика паччахьалкхен Iаьдала организаций патриотически кхетам балара даькъе йолча полномочешца да:

1) ГIалгIай Республика доазон тIа бахача Российски Федерацие гражданашта патриотически кхетам балара йола, паччахьалкхен цаI йола политика дIахьоча дакъа лацар;

2) патриотически кхетам балара даькъе боараме бокъонца юкъ-моттигаш дIа-хьа нийсъяр;

3) патриотически кхетам балара йола, ГIалгIай Республика паччахьалкхен программаш дIачIоагIъяри кхоачашъяри;

4) патриотически кхетам балара къахьегам дIахьош йолча, социальни тIаерзаяьча коммерчески йоацача организацешта паччахьалкхен новкъостал дар;

5) патриотически кхетам балара субъекташа цхьана къахьегара кхоачо яр;

6) патриотически кхетам балара къахьегаме Iилман, методическии хоам барей кхоачо яр;

7) патриотически кхетам балара йола, Российски Федерацие законодательствос а ГIалгIай Республика законодательствос а оттаяь кхыйола полномочеш кхоачашъяр.

Статья 11. ГIалгIай Республика муниципальни образованей моттигерча шедолдара органаша патриотически кхетам луча дакъа лацар

ГIалгIай Республика муниципальни образованей моттигерча шедолдара органаша патриотически кхетам луча лоац, патриотически кхетам луча, цу даькъе, патриотически кхетам луча кхыча субъекташца

цхъана къа а хъегаш, Российски Федерацие законодательствос а ГалгIай Республика законодательствос а оттаяча полномочей боараме.

Статья 12. Ер Закон кхоачашдеш ювзаеннача расходашта финансировани яр

Ер Закон кхоачашдеш ювзаеннача расходашта финансировани яр кхоачашду,цу декхарашта ГалгIай Республика бюджете аргIа йолча финансови шера а планови хан-юкъа а белгалдаьча ахчай боараме.

Статья 13. Ер Закон низаца чIоагIдалар

Ер Закон низаца чIоагIденна болх бе долалу, ер официално кепатеха итт ди чакхдаьннача дийнахъа денз.

**ГалгIай Республика
Мехдаь декхараш
ханна кхоачашдер**

Келматнаькъан М.М-I.

**г. Магас
2019 шера « 03 » 07
№ 25-РЗ**